

מבט לאיראן

23 באוגוסט 2020 – 6 בספטמבר, 2020

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

◀ **נמשכות ההתייעצויות במסגרת תהליך אסטנה להסדרה בסוריה:** משלחת בראשות יועצו הבכיר של שר החוץ האיראני, שביקר במחצית אוגוסט בדמשק, נפגשה בז'נבה עם סגן שר החוץ התורכי ועם נציגו המיוחד של נשיא רוסיה לענייני סוריה. המשלחת הדגישה את תמיכת איראן בהמשך פגישות ועדת החוקה הסורית ובצורך להגיע לפתרון פוליטי בסוריה תוך שמירת ריבונותה, אחדותה ולכידותה הטריטוריאלית.

◀ סגן שר ההגנה ומנכ"ל הארגון לביטוח סוציאלי של הכוחות המזוינים האיראנים ביקר בסוף אוגוסט בסוריה וזן עם שר הבינוי והעבודות הציבוריות הסורי בקידום מזכר ההבנה, שנחתם בסוף 2019, להקמת אלפי יחידות דיור בסוריה על-ידי חברות איראניות. לדברי שר הבינוי הסורי, התמקדו השיחות בהשתתפות איראנית בהקמת פרויקט בנייה, במסגרתו יוקמו 8,000 יחידות דיור, וכן בהשקעות בנדל"ן.

◀ **ביקור ראש ממשלת עיראק בווינגטון במסגרת "הדיאלוג האסטרטגי" בין עיראק לארצות הברית עורר ביקורת בטהראן.** עורך היומון "כיהאן", חסין שריעתמדרי, תקף הצהרה, שיוחסה לראש הממשלה כאט'מי במהלך ביקורו, לפיה עיראק זקוקה לארצות הברית בהמשך המערכה נגד דאעש. במאמר מערכת, שהתפרסם ב"כיהאן", טען שריעתמדרי, **כי דברי כאט'מי מנוגדים לרצונו של העם העיראקי וכי איראן רואה בנוכחות האמריקאית בעיראק איום ביטחוני.**

◀ בתוך כך, הצהיר שגריר איראן בבגדאד, אירג' מסגד'י, בריאיון עיתונאי, כי אין בכוונת איראן להתערב ביחסי החוץ של עיראק. הוא הביע, עם זאת, דאגה מהמשך הנוכחות הצבאית האמריקאית בעיראק והביע תקווה להסגת הכוחות האמריקאים בהקדם האפשרי. כמו כן, התייחס מסגד'י להשקעות האיראניות בעיראק ואמר, כי טהראן שואפת להשלים בהקדם את מסילת הרכבת מאיראן לעיראק על מנת לחבר את צפון איראן לחופי הים התיכון בסוריה דרך עיראק.

◀ **מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, תקף בחריפות את הסכם הנורמליזציה בין איחוד האמירויות וישראל וכינה אותו "בגידה בעולם האסלאם, בעולם הערבי, במדינות האזור ובפלסטין".** הוא האשים את האמירויות בבגידה ובשיתוף פעולה עם ישראל וארצות הברית נגד העם הפלסטיני.

המעורבות האיראנית בסוריה

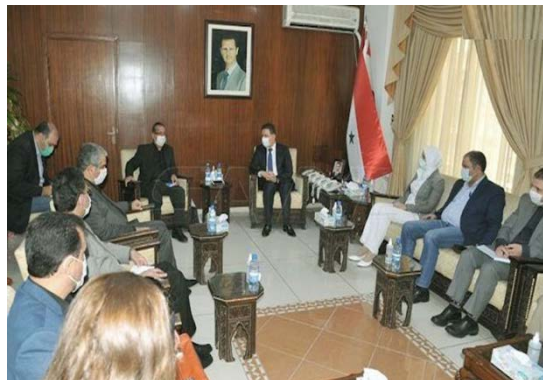
◀ משלחת בראשות יועצו הבכיר של שר החוץ האיראני, עלי-אצער ח'אג'י (Ali-Asghar Khaji), נפגשה בז'נבה בנפרד עם סגן שר החוץ התורכי, סדאת אונאל, ועם נציגו המיוחד של נשיא רוסיה לענייני סוריה, אלכסנדר לברנטייב, במסגרת תהליך אסטנה. ח'אג'י הדגיש את תמיכת איראן בהמשך פגישות ועדת החוקה

הסורית ללא התערבות זרה, בהמשך שיתוף הפעולה בין שלוש המדינות המשתתפות בשיחות אסטנה ובצורך להגיע לפתרון פוליטי בסוריה תוך שמירת ריבונותה הלאומית, אחדותה ולכידותה הטריטוריאלית (איסנ"א, 24 באוגוסט). ב-17 באוגוסט נפגש ח'אג'י בדמשק עם נשיא סוריה ושר החוץ הסורי ודן עימם בהמשך שיתוף הפעולה בין שלוש הערבות בתהליך אסטנה.

פגישת משלחת איראן בראשות יועץ שר החוץ עם משלחת תורכיה בראשות סגן שר החוץ (מהר, 24 באוגוסט 2020).

◀ אברהים מחמודזאדה (Ebrahim Mahmoudzadeh), סגן שר ההגנה ומנכ"ל הארגון לביטוח סוציאלי של הכוחות המזוינים האיראנים, נפגש ב-24 באוגוסט בדמשק עם שר הבינוי והעבודות הציבוריות הסורי, סהיל עבד אללטיף (Suhail Abd al-Latif), ודן עימו בקידום בנייתן של יחידות דיור זולות בסוריה על-ידי איראן. מחמודזאדה ציין, כי איראן מוכנה לשתף פעולה עם סוריה בתהליך שיקומה באמצעות טכנולוגיות חדשות באיכות גבוהה ובעלות נמוכה. הוא קרא להרחבת שיתוף הפעולה בין איראן למגזר הציבורי ולמגזר הפרטי בסוריה במימוש פרויקטי פיתוח ואמר, כי הפעילות האיראנית תחל בדמשק ותתרחב לאחר מכן למחוזות נוספים. שר הבינוי הסורי ציין, כי המשלחת האיראנית תקיים במהלך ביקורה בדמשק שיחות טכניות עם בכירים בארגון לפיתוח ולהשקעות בנדל"ן ובהתאחדות הבנייה הסורית. הוא אמר, כי השיחות מתמקדות בהשתתפות איראנית במימוש פרויקט בנייה, במסגרתו יוקמו 8,000 יחידות דיור, וכן בהשקעות בנדל"ן (תאבנאכ, 25 באוגוסט).

פגישת משלחת בראשות סגן שר ההגנה האיראני עם שר הבינוי הסורי (תאבנאכ, 25 באוגוסט 2020).

◀ בסוף 2019 חתמו איראן וסוריה על מזכר הבנה לפיתוח אזרחי בין שתי המדינות, במסגרתו סוכם על הקמת 30 אלף יחידות דיור בסוריה על-ידי חברות איראניות. יישום המזכר התעכב, ככל הנראה, בשל התפרצות הקורונה.

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ ביקורו של ראש ממשלת עיראק, מצטפא אלכאט'מי, בווינגטון ופגישתו עם הנשיא טראמפ במסגרת הדיאלוג האסטרטגי בין עיראק לארצות הברית עוררו ביקורת באיראן. במאמר מערכת בעיתון "כיהאן" (Kayhan, 21 באוגוסט), כתב עורך היומון, חסין שריעתמדרי (Hossein Shriatmadari), כי אזרחי עיראק, ובכלל זה השיעים והסונים, ראו בקאסם סלימאני ובאבו-מהדי אלמהנדס, שחוסלו על-ידי ארצות הברית, מופת למאבק נגד דאעש וכמי שהצילו אותם מציפורני הטרוריסטים. בו בזמן, אין להם כל ספק, שדאעש נוצר ונתמך על-ידי ארצות הברית ובעלות בריתה. הפרלמנט העיראקי דרש את נסיגת הכוחות האמריקאים מעיראק והמיליציות השיעיות הצהירו על כוונתן להמשיך להילחם בארצות הברית. לפיכך, ההצהרה, שיוחסה לאלכאט'מי במהלך ביקורו בווינגטון לפיה עיראק זקוקה לארצות הברית בהמשך המערכה נגד דאעש, מנוגדת לרצונו של העם העיראקי. ענייני עיראק קשורים לעיראק עצמה, נכתב במאמר, וכפי שהצהיר מנהיג איראן ח'אמנהאי, איראן לא התערבה ולא תתערב בעניינים אלה. עם זאת, קיים קשר בין ביטחון שכנותיה של איראן, וכשם שאיראן לא היססה לפעול במטרה להסיר את סכנת דאעש מעל עיראק, היא רואה בהזמנת הסנדק של דאעש [ארצות הברית] לעיראק סכנה לביטחון שתי המדינות ודורשת מראש ממשלת עיראק להתבטא באופן שיעלה בקנה אחד עם [רצונותיו של] העם העיראקי.

◀ שגריר איראן בבגדאד, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), אמר בריאיון לאתר החדשות Al-Monitor (28 באוגוסט) על רקע נסיעתו של ראש ממשלת עיראק לווינגטון, כי אין בכוונת איראן להתערב ביחסי החוץ של עיראק וכי מנהיגי עיראק מכירים את האינטרסים הלאומיים שלהם טוב יותר מכל אחד אחר. הוא הביע, עם זאת, דאגה מהמשך הנוכחות הצבאית האמריקאית בעיראק ואמר, כי איראן סבורה, שנוכחות זו הובילה לחוסר ביטחון גובר ולצמיחת הטרור ותוביל ליצירת "מנגנונים קולוניאליים חדשים". לדבריו, איראן תומכת בעיראק ללא תנאי, בין אם עיראק תחליט לאפשר לכוחות האמריקאים להישאר בתחומה או לסלקם. אף על-פי כן, הביע מסג'די תקווה, כי החלטת הפרלמנט העיראקי בנוגע להסגת הכוחות האמריקאים מהמדינה תיושם בהקדם האפשרי. הוא האשים את הכוחות האמריקאים בהפיכת עיראק לשדה קרב עם איראן באמצעות חיסול מפקד כוח קדס, קאסם סלימאני. מסג'די הכחיש כל התערבות איראנית בתהליכי קבלת החלטות בעיראק או בפעילות הכוחות הצבאיים והפוליטיים במדינה. בהתייחסו לקשרים בין איראן לעיראק אמר מסג'די, כי היחסים בין שתי המדינות כוללים סיוע כלכלי, תרבותי, חינוכי והומניטרי וכי איראן מייצאת חשמל לעיראק כבר למעלה מעשור, מקימה את תחנת הכוח החשמלית הגדולה ביותר בדרום מחוז בצרה ואיצטדיון כדורגל בבגדאד והגישה סיוע נרחב לעיראק בהתמודדות עם מגפת הקורונה. הוא הביע תקווה לפתרון סכסוכי הגבול בין שתי המדינות על מנת שיהיה ניתן להשלים את סלילת מסילת הרכבת מאיראן

לעיראק ולחדש את "דרך המשי" המחברת את צפון איראן לחופי הים התיכון בסוריה דרך עיראק. בהתייחסו לנכונות עיראק לחבר את רשת החשמל שלה למדינות המפרץ הערביות, אמר השגריר, כי איראן אינה מתנגדת להרחבת קשריה של עיראק עם העולם הערבי, אך הדגיש, כי אף מדינה אינה מסוגלת לספק לעיראק את איכות החשמל, שאיראן מייצאת לעיראק.

◀ הקונסוליה האיראנית בסלימאניה שבכורדיסטאן העיראקית הודיעה רשמית על חידוש טיסות חברת "מאהאן אייר" מטהראן לסלימאניה החל מיום ראשון, 30 באוגוסט, לאחר הפסקה של שישה חודשים בשל התפרצות הקורונה. על-פי הודעת הקונסוליה, תפעיל החברה טיסה אחת בשבוע (איסנ"א, 28 באוגוסט). במחצית אוגוסט הודיעה חברת "מאהאן אייר" על כוונתה לחדש את הטיסות לחמישה יעדים בעיראק: בגדאד, נג'ף, בצרה, ארביל וסלימאניה.

הודעת הקונסוליה האיראנית בסלימאניה על חידוש הטיסות מטהראן לעיר

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, תקף בחריפות את הסכם הנורמליזציה בין איחוד האמירויות וישראל וכינה אותו "בגידה בעולם האסלאם, בעולם הערבי, במדינות האזור ובפלסטין". הוא ציין, כי בגידה זו לא תימשך לאורך זמן, אך חרפת ההסכם תיזכר תמיד. ח'אמנהאי האשים את האמירויות, כי פתחו את האזור בפני הציונים ושכחו את סוגיית פלסטין. הוא הביע צער על כך שבשעה שהעם הפלסטיני נתון תחת לחץ כבד מכל הכיוונים, האמירויות משתפות פעולה עם "המשטר הציוני" ועם "יסודות נפשעים אמריקאים", כדוגמת "היהודי במשפחת טראמפ" [הכוונה לג'ארד קושנר, חתנו ויועצו הבכיר של הנשיא טראמפ] נגד האינטרסים של העולם המוסלמי והאזור. ח'אמנהאי הביע תקווה, כי האמירויות יתעוררו בקרוב ויפצו על מה שעשו (פארס, 1 בספטמבר).

"ההשלכות המסוכנות של הסכם הנורמליזציה של האמירויות; ההתנגדות היא החלופה היחידה להיאבק במזימות" (תסנים, 1 בספטמבר 2020).